

To exclude, what

למעוטי מאי –

OVERVIEW

The גמרא states that the opinion of רב is that ניר is not a חזקה. The גמרא derives this from the fact that רב stated (regarding the מחלוקת between ר"י ור"ע) that those are the views of ר"י ור"ע, however the חכמים maintain that the חזקה [for a שדה] is three years מיום ליום; indicating that presumably רב maintains that ניר is not a חזקה (for if ניר is a חזקה why is there a requirement of מיום ליום?).¹ Our תוספות challenges this proof.

asks: תוספות

תימה לרבינו שמשון בן אברהם דהיכי מוכח מהכא דלמעוטי נירא קאתי –

The רשב"א is astounded; from where is it evident that רב is coming to exclude ניר that it is not a חזקה, for -

דלמא קסברי רבנן נירא הוי חזקה –

Perhaps the רבנן maintain that ניר is a חזקה -

והא דצריך ג' שנים מיום ליום –

And the reason there is a requirement of ג' שנים מיום ליום by a שדה אילן is not because ניר is not a חזקה, but rather -

משום דעד תלת שנים מיזדהר איניש בשטרא² כדמפרש בריש פירקין³ –

Because up to three years a person is careful to keep his שטר, as רבא explained in the beginning of our פרק -

ואפילו לא עשה באותן שלש⁴ אלא ניר הוי חזקה דלא עביד איניש דכרבי לארעיה ושתיק:

And even if the מחזיק did nothing during those three years except for ניר, it will be a חזקה, since it is not in the nature of a person that his land is plowed by others and he remains silent.⁵ does not answer this question.

SUMMARY

The חכמים who require a חזקה to be ג"ש מיום ליום can seemingly nevertheless maintain that ניר is a חזקה (not as the גמרא surmises).

¹ See רשב"ם ד"ה לאו who writes that if ניר is a חזקה all that would be required is a year and two days (in which to do one day before the year and one day after the year).

² Therefore even though ניר is as good a חזקה as זריעה ואכילת פירות, nevertheless if it was not ג"ש מיום ליום, there is a שטר מכירה in his חזקה, for where is the ריעותא.

³ כט"א.

⁴ Others insert here the word 'שנים'. See 'Thinking it over'.

⁵ See כוס הישועות and פורת יוסף.

THINKING IT OVER

תוספות writes that even if he only did ניר in these three years, the חכמים can maintain that it is a חזקה.⁶ However in the previous נרה ד"ה תוס' ר"י maintains that even according to ר' אחא, who maintains that ניר is a חזקה, nevertheless it is a חזקה only if נרה וזרעה ונרה; so how does תוספות here claim that even if there was only ניר, it is a חזקה?⁷

⁶ See footnote # 4.

⁷ See בל"י אות רעו.